

RIIGIKANTSELEI

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister
Justiits- ja Digiministeerium

Meie: 17.11.2025
nr 2-5/25-01973-3

Eesti lipu seaduse täiendamise seaduse eelnou (747 SE)

Lugupeetud minister

Riigikogu on esitanud Vabariigi Valitsusele Eesti lipu seaduse täiendamise seaduse eelnõu arvamuse andmiseks. Määrasime Justiits- ja Digiministeeriumi vastutavaks Vabariigi Valitsuse seisukoha kujundamisel. Riigikantselei on Eesti lipu seaduse koostaja ning sama seaduse kohaselt ka Eesti lipu kasutamise korra ja hea tava kohta selgituste andja. Saadan Teile selgitused kõnealuse seaduseelnõu kohta.

Eesti lipu seaduse laiem mõte

Eesti lipp on meie riigi ja rahva sümbol, see tähistab Eesti põhiseadusliku korra kehtivust, riigi territooriumi ja jurisdiktsiooni, rahvusliku identiteedi elujõudu, meie kultuurilisi püüdluseid ning ühist väärtusruumi. Eesti lipp on Eesti idee kandja ja kõigi Eesti inimeste tunnus!

2004. aastal Riigikogus vastu võetud Eesti lipu seadus muutis oluliselt meie sinimustvalge lipu seniseid kasutamise lähtealuseid ning praktikat. Uue põhimõtte kohaselt hakkasid riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused Eesti lippu kasutama kui **riigilippu** ning teised isikud kasutavad seda kui **rahvuslippu**. Seaduse eesmärk ei ole piirata Eesti lipu kasutamist.

Seadus kehtestab Eesti lipu kasutamisel miinimumregulatsiooni, mida riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning avalik-õiguslikud juriidilised isikud on kohustatud järgima. Seaduse seletuskirjas on läbivalt selgitatud, et miinimumregulatsioon **ei ole kehtestatud piirama** enamat lipukasutamist, sealhulgas riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel. Miinimumregulatsiooni eesmärk on tagada Eesti lipule kaitse vääritud kohtlemise eest.

Seletuskirjas on eraldi veel rõhutatud, et kuna eraisikutel enam lipuheiskamise kohustust ei ole, siis riigiasutused peavad lipukasutamisega andma **eeskujut**. See tähendab ühest küljest loomulikult korrektset lipukasutamist (aupunkti heiskamine, õigel ajal heisatud ja langetatud, korrektset lipusuurust, puhast ja kirkaste värvidega lipukangast jne), kuid teisest küljest tähendab see ka lipu või lippude laiemat kasutamist (võrreldes seaduses nõutud miinimumiga) institutsiooni või asutuse oluliste sündmuste, väärtuste ja sõprussidemete äramärgimiseks.

Euroopa Liidu lipu kasutamise kord määrati Eestis esmakordselt kindlaks Eesti lipu seadusega. Eesti valis toona, kui me veel ei olnud Euroopa Liidu liikmed, lähenemise, et

Euroopa Liidu lipu kasutamine on samuti miinimumtasemel reguleeritud – koos Eesti lipuga tuleb heisata Euroopa Liidu lipp Euroopa päeval ja Euroopa Parlamendi valmiste päeval Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse, Riigikohtu, Riigikontrolli, õiguskantsleri, ministeeriumi, Eesti Panga, Kaitseväge peastaabi, valla- ja linnavolikogu ning valla- ja linnavalitsuse hoonele. Sätte eesmärk on rõhutada Eesti kuulumist **Euroopa kultuuri- ja väärtusruumi** ning teadvustada Eesti kuulumist Euroopa Liitu. Seaduse seletuskirjas on täiendavalt selgitatud, et Euroopa Liidu lippu võib kasutada ka mujal (s.o teiste isikute ja asutuste poolt) ja muul ajal (vabadus kasutada seda igal ajal).

Eelnõust

Vabariigi Valitsusele arvamuse andmiseks saadetud seaduse eelnõu koosneb kahest lipukasutamist piiravast sättest. Esmalt soovitakse **piirata** avaliku sektori institutsioonide ja asutuste õigust alaliselt või siis pikaajaliselt heisata teiste riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide lippe. Sama sättega on püütud üldsõnaliselt defineerida ka välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni lipu heiskamise eesmärk (protokollilistel eesmärkidel). Sätte mõistmiseks on seletuskirjas toodud, et piirang tagab Eesti lipule eristaatuse.

Teise sättega soovitakse **keelata** ideoloogilist sõnumit kandvate lippude kasutamist Eesti riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste, avalik-õiguslike juriidiliste isikute ning välisesinduste hoonetel. Sätte praktikas ellurakendamise mõistmiseks on seletuskirjas toodud näidetena seksuaalvähemuste, poliitiliste liikumiste ning Euroopa Liidu lipp.

Riigikantselei hinnangul ei aita lipukasutamise piiramine riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustes põhimõtteliselt kaasa Eesti lipu eristaatuse tõstmisele ega meie lipukultuuri arenemisele. Keeld kasutada lippe (Euroopa Liidu, NATO, maakonna, linna, valla, asutuse, seltsi jne, jne) kui immanentselt ideoloogilist sõnumit edastavat visuaalse kommunikatsiooni atribuute on ebaproportsionaalne ning see ei ole rahvusvahelisest õigusest ja lippudega seotud hea tavast tulenevalt praktikas rakendatav.

Kokkuvõtvalt: Eesti lipu seadusega kehtestatud regulatsioon on miinimumnõuded, millele peab Eesti lipu kasutamine vastama. Seaduse eesmärk on soodustada Eesti lipu kasutamist ja edendada lipukultuuri kõige laiemalt, sealhulgas pakkuda võimalusi väljendada visuaalselt ehk lippude heiskamisega olulisi sõnumeid. Riigikantselei ei toeta esitatud seadusemuudatust, küll aga võiks seaduseandja kaaluda eeskuju andmiseks laiendada Eesti lipu alaliselt heiskamise kohustust kõikidele riigiasutustele ning ka koolieelsetele lasteasutustele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Keit Kasemets

Riigisekretär

Gert Uiboaed 693 5683

Gert.Uiboaed@riigikantselei.ee